

Remissvar gällande förslag till En särskild ersättningsmodell för utbildning för omställning och vidareutbildning för yrkesverksamma

Diarienummer U2025/O1339

Karolinska Institutet (KI) har beretts möjlighet att yttra sig över förslaget till en särskild ersättningsmodell för utbildning för omställning och vidareutbildning för yrkesverksamma, dnr U2025/O1339.

Sammanfattande synpunkter

KI motsätter sig utredningens förslag om införande av en särskild ersättningsmodell för livslångt lärande. Bedömningen grundar sig på följande överväganden:

- *Livslångt lärande som en integrerad del av utbildningsuppdraget.* KI anser att livslångt lärande bör ses som en integrerad del av det ordinarie utbildningsuppdraget. Att särskilja denna verksamhet genom en separat ersättningsmodell riskerar att fragmentera utbildningssystemet och försvåra en sammanhållen utveckling.
- *Underskattad administrativ belastning.* Den administrativa börda som följer av förslaget är enligt KI underskattad. Implementeringen av en ny ersättningsmodell medför betydande krav på uppföljning, rapportering och hantering, vilket riskerar att belasta lärosätenas resurser oproportionerligt.
- *Förskjutning av resurser från utbildning till administration.* Förslaget innebär en omfördelning av resurser från

utbildningens genomförande till administrativa funktioner, vilket kan påverka utbildningens kvalitet negativt.

- *Finansiell osäkerhet.* Införandet av två parallella ersättningsmodeller samt två komponenter för omfördelning skapar osäkerhet kring finansieringen av utbildningsverksamheten.

Övergripande synpunkter

KI delar bilden av det stora behovet av utbildningsutbud för omställning och vidareutbildning. Utredningen saknar dock ett tydligt resonemang kring varför detta behov motiverar införandet av en ny ersättningsmodell.

KI menar att livslångt lärande måste ses som en integrerad del av utbildningsuppdraget som inte kan separeras från den ordinarie utbildningen. Därav delar KI inte utredningens slutsats om behov av en särskild ersättningsmodell. Istället bör ersättningen hanteras inom ramen för takbeloppet. Genom att minska prestationens relativa betydelse i resursfördelningssystemet kan lärosätenas ekonomiska risk vid utveckling av nya utbildningar reduceras.

KI vill även lyfta uppdragsutbildningarnas betydelse för utvecklingen av utbildningsutbud anpassat till yrkesverksamma. Dessa utbildningar är arbetsgivarens ansvar och ska inte finansieras med anslagsmedel, däremot speglar de arbetsmarknadens behov och bidrar till såväl pedagogisk som innehållsmässig utveckling av det ordinarie utbildningsutbudet. Detta är en aspekt som inte framkommer i utredningen.

Utveckling och förnyelse av utbildningsutbudet är en kontinuerlig process vid lärosätet. En process som genomförs med viss trögrörlighet för att säkerställa att nya utbildningar håller hög kvalitet, är forskningsanknutna och ändamålsenliga. En alltför snäv styrning mot specifika utbildningsformer riskerar att begränsa lärosätenas möjligheter att utveckla och dimensionera sitt utbildningsutbud.

De administrativa konsekvenserna, inte enbart för lärosätena utan även för andra berörda aktörer såsom Ladok, Universitetskanslerämbetet (UKÄ) och Universitets- och

högskolerådet (UHR), bedöms bli betydande. Eftersom modellen i förslaget ska rymmas inom befintliga ekonomiska ramar, innebär detta en ytterligare förskjutning av resurser från utbildningens genomförande till administration. Styrning, planering och uppföljning inom utbildningen är redan idag kostsamma. Den föreslagna modellen leder därmed till att ännu mer resurser behöver användas till administration istället för att säkerställa hög kvalitet i utbildningen.

Förslaget medför även en ökad osäkerhet kring finansieringen, då det innebär att två ersättningsmodeller behöver hanteras parallellt. Därtill föreslås två komponenter för omfördelning mellan lärosätena införas, där resurser tilldelas utifrån hur väl ett lärosäte presterar i relation till övriga. Detta riskerar att skapa både osäkerhet och konkurrens, vilket försvårar lärosätenas långsiktiga planering.

KI avstyrker, med hänvisning till ovanstående, införandet av den föreslagna ersättningsmodellen och avstår därmed även från att kommentera modellens enskilda komponenter närmare. KI står gärna till förfogande för fortsatt dialog i frågan.

Remissvaret har tagits fram genom beredning med Outi Sjölund, enhetschef vid Enheten för Planering och uppföljning, Anders Westerlund, tf enhetschef vid Enheten för Planering och uppföljning samt Maria Bengtsson, verksamhetscontroller vid Enheten Fakultetskansli utbildning.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor Annika Östman Wernerson i närvaro av ställföreträdande universitetsdirektör Sven Carlsson efter föredragning av controller Johanna Jenefeldt Wasner. Närvarande var också Medicinska föreningens ordförande Patrik Blomberg.

Annika Östman Wernerson

Johanna Jenefeldt Wasner